

Ομιλία Προέδρου ΣΕΒ, Σπύρου Θεοδωρόπουλου

Ανοιχτή Γενική Συνέλευση ΣΕΒ – Τρίτη, 7 Οκτωβρίου 2025

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας,
Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,
Αξιότιμε κ. Νάγκελ,

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί, εκπρόσωποι θεσμικών φορέων, κυρίες και κύριοι.

Σας καλωσορίζω με τη σειρά μου στην ανοιχτή Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ.

Η παρουσία σας μας τιμά, σε μια περίοδο όπου η επιχειρηματική κοινότητα, η Πολιτεία και η κοινωνία μοιραζόμαστε κοινή αγωνία για την πορεία της χώρας και της Ευρώπης σε μια εποχή μεγάλων αναταράξεων.

Το διεθνές περιβάλλον δυστυχώς εξελίσσεται χειρότερα από ό,τι το γνωρίζαμε πριν κάποια χρόνια. Επιπρόσθετα, οι προκλήσεις είναι πλέον πιο άμεσες και πιο κοντά μας. Οι πόλεμοι στην Ουκρανία και στη Γάζα, οι εστίες έντασης στην ευρύτερη περιοχή μας, οι ανακατατάξεις στις ροές εμπορίου και ενέργειας, η αστάθεια στις αλυσίδες εφοδιασμού, όλα αυτά συνθέτουν ένα σκηνικό αβεβαιότητας και αυξημένου ρίσκου.

Οι επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο, κινούνται σε περιβάλλον διαρκούς μεταβλητότητας και συχνών αλλαγών των κανόνων του παιχνιδιού.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες υιοθετούν μια προστατευτική στάση για την οικονομία τους με τους δασμούς της κυβέρνησης Τραμπ.

Η Κίνα εντείνει την τεχνολογική και βιομηχανική της ισχύ. Η Ινδία και η Άπω Ανατολή αναδύονται ταχύτατα ενώ αυξάνουν και οι βλέψεις της Ρωσίας στην Ευρώπη.

Το ισχυρό εμπόριο, η φθηνή ενέργεια και η ασφάλεια στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οδήγησαν την ανάπτυξη για 35 χρόνια.

Πλέον, έχουν αλλάξει τα δεδομένα.

Στην Ευρώπη, η ανάπτυξη και η παραγωγικότητα υπολείπονται σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας, ενώ η τεχνολογική μας υστέρηση υπονομεύει το μέλλον μας και η ανάγκη για επενδύσεις στην ασφάλεια καθίσταται επιτακτική.

Η έλλειψη συντονισμού των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η γραφειοκρατία της υπερ-ρύθμισης, η μη ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, πλήττουν την ανταγωνιστικότητα μας.

Η Έκθεση Ντράγκι προ ενός έτους, τόνιζε την ανάγκη για πολλαπλασιασμό των επενδύσεων και ριζική απλοποίηση της νομοθεσίας προκειμένου η Ευρώπη να στηρίξει τρεις κομβικές επιλογές:

- Την επιτάχυνση της καινοτομίας και της τεχνητής νοημοσύνης,
- Την από-ανθρακοποίηση της βιομηχανίας με ταυτόχρονη προστασία της ανταγωνιστικότητας, και
- Την αντιμετώπιση κρίσιμων εξαρτήσεων σε τεχνολογίες, πρώτες ύλες και Άμυνα.

Υπογράμμισε ακόμη πως η ευρωπαϊκή οικονομία εξαρτάται όλο και περισσότερο από τη βιομηχανία της Κίνας και από την ψηφιακή εξέλιξη των ΗΠΑ.

Η απάντηση της Ευρώπης είναι μέχρι στιγμής πολύ αργή και μόνο το 11% των προτάσεων του κ. Ντράγκι έχει αρχίσει να υλοποιείται.

Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναγνώρισε πρόσφατα ότι η ανταπόκριση της Ένωσης δεν είναι επαρκής, ενώ η αυξανόμενη αβεβαιότητα σε μεγάλες χώρες-πυλώνες, όπως η Γαλλία μας ανησυχεί όλους. Πρόσφατα δε, και ο Γερμανός Καγκελάριος είπε ότι η Γερμανία ζει σήμερα πάνω από τις δυνατότητές της.

Όταν δύο χώρες-ατμομηχανές της ευρωπαϊκής οικονομίας αντιμετωπίζουν τέτοιες προκλήσεις, δημιουργούνται ερωτήματα για το πώς η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να υποστηρίζει το κοινωνικό της μοντέλο.

Η Ευρώπη ή θα πρέπει να κινηθεί πολύ γρήγορα και να αυξήσει την παραγωγικότητά της με πολύ μεγάλη ταχύτητα ή θα αναγκαστεί να προσαρμόσει αυτό το κοινωνικό μοντέλο προς τα κάτω.

Αυτή η προσαρμογή θα απαιτούσε επώδυνες αλλαγές, όπως ξέρουμε από τη δεκαετή ελληνική κρίση, και αποτελεί ερώτημα το κατά πόσο έτοιμοι είναι οι λαοί της Ευρώπης να δεχθούν τις αλλαγές ή τις θυσίες που απαιτούνται.

Κατά τη γνώμη μας, η Ευρώπη πρέπει να κινηθεί άμεσα, με ένα ευρύ πλέγμα πολιτικών, και να διορθώσει αστοχίες της προηγούμενης περιόδου που οδήγησαν στη ραγδαία μείωση της ανταγωνιστικότητας και στο κλείσιμο σημαντικών παραγωγικών μονάδων, λαμβάνοντας υπόψη και έναν πρόσθετο παράγοντα, την Άμυνα.

Σήμερα, ακόμα και εκεί που έχει αναγνωρίσει την ανάγκη αλλαγής πορείας, η Ευρωπαϊκή Ένωση κινείται αργά και φοβικά:

Απέναντι στη γραφειοκρατία, χρειάζονται πολύ πιο επιθετικοί ρυθμοί. Αυτή τη στιγμή, τα πακέτα ρυθμιστικής απλοποίησης OMNIBUS στοχεύουν στη μείωση της επιβάρυνσης κατά 8 δισεκατομμύρια Ευρώ όταν το συνολικό κόστος της υπερ-ρύθμισης υπολογίζεται σε 150 δισεκατομμύρια.

Επιπλέον, πρόσφατη μελέτη της δανέζικης προεδρίας υπολόγισε ότι μόνον οι ρυθμίσεις που έχουν ήδη εγκριθεί και θα εφαρμοστούν το επόμενο χρονικό διάστημα, θα αυξήσουν το διοικητικό κόστος κατά επιπλέον 71 δισεκατομμύρια Ευρώ το χρόνο.

Η ενοποίηση των κεφαλαιαγορών συζητείται ήδη για πάνω από 3 χρόνια αλλά έχει προχωρήσει ελάχιστα.

Ειδικά για το φλέγον θέμα της ενέργειας, με το Clean Industrial Deal, η Ευρώπη δείχνει να αρχίζει να συνειδητοποιεί πως είναι αναγκαίο να διορθώσει τα λάθη της βεβιασμένης πράσινης μετάβασης. Φαίνεται να διαμορφώνεται μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση, που επιδιώκει την απο-ανθρακοποίηση με ταυτόχρονη μέριμνα για την ανταγωνιστικότητα.

Όμως, αν και η κατεύθυνση των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι σωστή, τα μέτρα έχουν μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα και επιτρέπουν στις χώρες με μεγαλύτερα δημοσιονομικά περιθώρια να αποκτήσουν πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων.

Μπαίνουμε σε μια κρίσιμη περίοδο διαπραγματεύσεων για τον επόμενο εξαετή ευρωπαϊκό προϋπολογισμό 2028-2034.

Τους επόμενους 18 μήνες θα αναζητηθούν ισορροπίες μεταξύ 27 κρατών μελών που το καθένα έχει τις δικές του προτεραιότητες.

Η διαπραγμάτευση, η ολοκλήρωση της οποίας θα συμπέσει με την ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2027, θα κληθεί να ισορροπήσει ανάμεσα σε συνοχή, άμυνα, πράσινη μετάβαση και ανταγωνιστικότητα.

Όμως:

Ιδέες για νέες, ευρωπαϊκές φορολογίες απευθείας στις επιχειρήσεις έστω και συγκεκριμένου μεγέθους, θα επιβαρύνουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα αν υιοθετηθούν.

Εθνικοί ανταγωνισμοί, και μεγάλες διαφορές στο κόστος ενέργειας από χώρα σε χώρα, δεν βοηθούν στην περαιτέρω ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς ή την εξεύρεση κοινών λύσεων.

Η άνοδος αντι-ευρωπαϊκών πολιτικών δυνάμεων, σε διάφορες χώρες, σίγουρα δυσκολεύει την διαμόρφωση συναινέσεων και αποτελεί μια πηγή έντονου προβληματισμού για όλους.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η χώρα μας έχει επιτύχει πολλά:

Η Ελλάδα, μετά από μεγάλη προσπάθεια και θυσίες πέτυχε να λειτουργεί ως μια κανονική χώρα.

Κανονική κατά τη γνώμη μου, είναι μια χώρα που ζει σύμφωνα με τις δυνατότητές της και δεν επιβαρύνει τις επόμενες γενιές.

Μια χώρα που κινείται με ορίζοντα προοπτικής και όχι διαχείρισης κρίσεων.

Η Ελλάδα, έχει αρχίσει να βρίσκει το δρόμο της όπως φαίνεται σε μια σειρά κρίσιμων θεμάτων:

Η ανεργία έχει μειωθεί δραστικά και φτάσαμε στο σημείο να έχουμε μεγάλες ελλείψεις σε πολλές ειδικότητες.

Οι μισθοί αυξάνονται. Το 2^ο τρίμηνο του 2025, το ωριαίο κόστος εργασίας αυξήθηκε κατά 10,7% ενώ στην Ευρώπη αυξήθηκε κατά 4,5%. Ειδικά στη βιομηχανία, η αύξηση ξεπέρασε το 11,2%.

Η σταθερή ανάπτυξή μας με μεγαλύτερους ρυθμούς από την ΕΕ, το γεγονός ότι κατακτήσαμε την επενδυτική βαθμίδα που επιτρέπει το δανεισμό με ίσα ή και χαμηλότερα επιτόκια από μεγάλες χώρες, η μείωση της φοροδιαφυγής, η μείωση της απόστασης του ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (από το 62% το 2020, στο 70% το 2024) είναι ενδείξεις όχι μόνο προόδου αλλά και σταδιακής σύγκλισης.

Το 2023, το καθαρό μεταναστευτικό ισοζύγιο ήταν θετικό κατά 15.000 Έλληνες πολίτες. Δηλαδή, αυτοί που επέστρεψαν ήταν περισσότεροι από εκείνους που μετανάστευσαν στο εξωτερικό. Αξίζει να σημειωθεί ότι για τα προηγούμενα 14 χρόνια, το καθαρό μεταναστευτικό ισοζύγιο ήταν αρνητικό κατά 250.000 Έλληνες πολίτες.

Η κανονικότητα έχει άμεσα οφέλη όπως αποδεικνύεται μεταξύ άλλων, από τη μείωση φορολογικών συντελεστών για ασθενέστερα και μεσαία εισοδήματα που ανακοινώθηκαν πρόσφατα.

Η δε επικέντρωση των φορολογικών μέτρων σε νέους και οικογένειες τυγχάνει θετικής αποδοχής από το σύνολο της κοινωνίας.

Στο θετικό οικονομικό κλίμα που δημιουργείται, η συνεισφορά των επιχειρήσεων γενικότερα, και της βιομηχανίας ειδικότερα, είναι σημαντική.

Οι εξαγωγές όλων των κλάδων κινούνται ανοδικά και δυναμικά στις διεθνείς αγορές, παρά την πρόσθετη δυσκολία που δημιουργεί η ενδυνάμωση του Ευρώ.

Κλάδοι όπως τρόφιμα, φάρμακα, μέταλλα, βιομηχανικά προϊόντα, ναυτιλιακός εξοπλισμός, χημική βιομηχανία, και άλλοι, επιδιώκουν και επιτυγχάνουν να διευρύνουν διαρκώς τους ορίζοντές τους.

Οι συνολικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν στα 50 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2024 ισοφαρίζοντας για μια ακόμη χρονιά, το σύνολο των εσόδων από τουρισμό και λοιπές εξαγόμενες υπηρεσίες.

Η βιομηχανία έχει καταφέρει, εκτός από το να είναι ο 2^{ος} μεγαλύτερος εργοδότης στη χώρα μετά το εμπόριο, να παρέχει και μέσο μισθό κατά 35% υψηλότερο από τον μέσο μισθό της ελληνικής οικονομίας.

Βέβαια, και άλλοι κλάδοι συνεχίζουν, παρά τις καθημερινές δυσκολίες και προκλήσεις, να συνεισφέρουν σταθερά στην άνοδο του ΑΕΠ, στην απασχόληση, στην εξωστρέφεια και στις επενδύσεις.

Ο κλάδος των Logistics έχει προσελκύσει πολλαπλάσιες επενδύσεις συγκριτικά με το παρελθόν και ενισχύει τη συμμετοχή του στην εγχώρια προστιθέμενη αξία.

Οι Κατασκευές καταγράφουν ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, ενώ οι εισπράξεις από τις υπηρεσίες που προσφέρουν στο εξωτερικό πλησιάζουν το ένα δισεκατομμύριο Ευρώ.

Το Εμπόριο διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην εγχώρια απασχόληση και πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις. Για παράδειγμα, μόνο ο κλάδος των σούπερ-μάρκετ την τελευταία τριετία δημιούργησε 15.000 νέες θέσεις εργασίας και υλοποίησε επενδύσεις 1.2 δισεκατομμυρίων.

Και αυτό, παρά τη διαπόμπευσή του από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, χωρίς τη δυνατότητα αντίλογου, και τα πρόστιμα εντυπώσεων από την Πολιτεία.

Ο τραπεζικός τομέας βελτιώνει τα θεμελιώδη μεγέθη του και αυξάνει τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων.

Οι τηλεπικοινωνίες παρουσιάζουν σημαντική αύξηση των επενδύσεων και ενισχυμένη παραγωγικότητα εργασίας τα τελευταία χρόνια.

Το οικοσύστημα καινοτομίας αναπτύσσεται δυναμικά. Έχουν δημιουργηθεί τρεις χιλιάδες startups, σε τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η βιοτεχνολογία και οι τεχνολογίες υγείας. Η συνολική αποτίμηση τους για το 2024 εκτιμάται μεταξύ 8 και 12 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Όλη αυτή η πρόοδος είναι η βάση πάνω στην οποία μπορούμε να χτίσουμε.

Γιατί, η αλήθεια είναι ότι εξακολουθούμε να υπολοιπόμεθα της Ευρώπης σε πολλά επίπεδα και έχουμε ακόμα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης:

Το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών επιμένει.

Το υψηλό κόστος ενέργειας—και η μεταβλητότητά του—συνεχίζει να αποτελεί πολύ μεγάλο πρόβλημα. Η Ελλάδα παραμένει στις χειρότερες θέσεις στην ΕΕ στο κόστος για τις επιχειρήσεις, και αυτό διαβρώνει οριζόντια την ανταγωνιστικότητά σε όλους τους κλάδους, επηρεάζοντας σοβαρά και τον πληθωρισμό.

Όπως αναφέρει και στην ετήσια Έκθεσή της για τη Νομισματική Πολιτική η Τράπεζα της Ελλάδος, οι έντονες αυξήσεις στις τιμές ενέργειας ώθησαν υψηλότερα και τις τιμές των τροφίμων.

Ειδικά για τη βιομηχανία, το κόστος ενέργειας είναι κρίσιμος παράγων ανταγωνιστικότητας, ενώ για την ενεργοβόρο βιομηχανία είναι ζήτημα επιβίωσης.

Ένας άλλος τομέας με μεγάλα περιθώρια βελτίωσης είναι η λειτουργία της Πολιτείας: Η πολυνομία, η γραφειοκρατία και η αργή απονομή δικαιοσύνης επιβαρύνουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων, αποθαρρύνουν επενδυτικά σχέδια και επηρεάζουν και αυτά με τη σειρά τους τον πληθωρισμό.

Και βέβαια, δεν μπορούμε να πούμε ότι η οικονομική και κοινωνική ευημερία έχει μεγιστοποιηθεί. Αντίθετα, για σημαντικά κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας, οι καρποί της προσπάθειας δεν έχουν ακόμα καταστεί εμφανείς.

Ανάμεσα στα δομικά προβλήματα της οικονομίας που εμποδίζουν την πρόοδο και την παραγωγική μας ανασύνταξη ξεχωρίζει η χαμηλή παραγωγικότητα και η μεγάλη διαφορά της από την ευρωπαϊκή.

Στην Ελλάδα είναι 25 Ευρώ ανά ώρα εργασίας όταν στην ΕΕ είναι 46, δηλαδή σαν χώρα συνολικά είμαστε στο 54% του μέσου όρου. Η ελληνική βιομηχανία αντίστοιχα είναι στο 75% του μέσου όρου της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Σύμφωνα με μελέτη του IOBE, η μέση ετήσια παραγωγικότητα στην Ελλάδα έχει παραμείνει σχεδόν στάσιμη τα τελευταία 30 χρόνια, και αυξάνει η απόσταση από την ΕΕ. Αντίστοιχα, πριν λίγες εβδομάδες, ο Διοικητής της ΤτΕ, κ. Στουρνάρας υπογράμμισε την ανάγκη για άμεση σύνδεση της αύξησης των μισθών με την αύξηση της παραγωγικότητας.

Εδώ, θέλω να είμαι απολύτως σαφής: οι εργαζόμενοι δεν ευθύνονται για τη χαμηλή παραγωγικότητα. Αποτελεί μεγάλη παρεξήγηση το γεγονός πως όταν μιλάμε για αύξηση παραγωγικότητας, αυτή ταυτίζεται από μερίδα της κοινωνίας με αύξηση των ωρών εργασίας ή εντατικοποίησή της.

Για εμάς, η παραγωγικότητα είναι η δημιουργία προστιθέμενης αξίας και είναι ζήτημα οργάνωσης, τεχνολογίας, επενδύσεων, θεσμών, ποιότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης σε κάθε επίπεδο, λειτουργικότητας των υποδομών και σταθερότητας των κανόνων.

Με άλλα λόγια, κύριοι υπεύθυνοι για την αύξησή της παραγωγικότητας είναι η πολιτεία και οι επιχειρήσεις και οι αντίστοιχες πολιτικές και επιχειρηματικές επιλογές.

Όταν βελτιώνεται η παραγωγικότητα, δημιουργούνται μεγαλύτερες δυνατότητες για αυξήσεις μισθών, κοινωνική μέριμνα, ανταγωνιστικότερες τιμές για τους καταναλωτές με βιώσιμο τρόπο, και κέρδη που επιτρέπουν την πραγματοποίηση ακόμα μεγαλύτερων επενδύσεων.

Για αυτό, η αύξηση της παραγωγικότητας μας αφορά όλους.

Ελάτε να βάλουμε ένα νέο εθνικό στόχο, την εξέλιξή μας από χώρα κανονική σε χώρα παραγωγική.

Μέσα σε λίγα χρόνια, πετύχαμε από μαύρο πρόβατο της Ευρώπης να γίνουμε μια κανονική χώρα και αποδείξαμε ότι μπορούμε να βελτιωθούμε σε πολλά πράγματα όταν πολιτεία, κοινωνία και επιχειρήσεις συνεργαζόμαστε.

Τώρα πρέπει να κάνουμε αυτή τη νέα υπέρβαση.

Για να την πετύχουμε πρέπει να θέσουμε ένα κοινό στόχο: τη ραγδαία αύξηση της παραγωγικότητας σε κάθε πτυχή και σε κάθε δραστηριότητα, του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

Να παρακολουθούμε την εξέλιξή της με την προσοχή που παρακολουθούμε το ΑΕΠ, τις εξαγωγές, την απασχόληση και άλλα κρίσιμα μεγέθη, να την θεωρούμε δηλαδή σημαντικό κριτήριο προόδου της χώρας.

Με ετήσιους στόχους και μετρήσιμα αποτελέσματα, για όλους τους κλάδους, με αξιολόγηση πολιτικών με βάση την επίδρασή τους στην παραγωγικότητα, ώστε να ξέρουμε όλοι—Κυβέρνηση, κοινωνία, επιχειρήσεις—πού βρισκόμαστε, τι δουλεύει και τι χρειάζεται να προσαρμοστεί.

Ένας κρίσιμος μοχλός για την αύξηση της παραγωγικότητας είναι οι παραγωγικές επενδύσεις και είναι σημαντικό ότι τα τελευταία χρόνια αυξάνονται αρκετά.

Όμως, παρόλο το Ταμείο Ανάκαμψης, το ύψος των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου ανήλθε στο 15% του ΑΕΠ όταν στην Ευρώπη είναι 21% και δεν επαρκεί για την κάλυψη του επενδυτικού κενού που δημιουργήθηκε στη διάρκεια της δεκαετούς κρίσης.

Είναι φανερό ότι χρειαζόμαστε ένα επενδυτικό άλμα το οποίο θα δημιουργήσει ένα άλμα εξωστρέφειας και τεχνολογίας στο πλαίσιο της παραγωγικής μας ανασύνταξης.

Στο σημείο αυτό θέλω να επαναδιατυπώσω την περσινή μου πρόταση για θεσμοθέτηση των υπεραποσβέσεων ως επενδυτικό κίνητρο.

Επιτρέψτε μου να θυμίσω ότι οι υπεραποσβέσεις είναι οριζόντιες, δεν χρειάζονται γραφειοκρατικές εγκρίσεις και χρονοβόρες διαδικασίες, και αποδίδουν φορολογικά και ασφαλιστικά έσοδα για το κράτος πολύ πριν δημιουργήσουν φορολογικές ελαφρύνσεις για τις επιχειρήσεις.

Παράλληλα, τα κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων από την πολιτεία, θα πρέπει να δίνουν στην παραγωγικότητα τη σημασία και τη βαρύτητα που της αναλογεί. Η έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας θεσμοθετήθηκε σε διαφορετικές συνθήκες ανεργίας.

Στα θέματα εργασίας, αντιμετωπίζουμε τρεις μεγάλες προκλήσεις που άπτονται της παραγωγικότητας.

- Γήρανση του πληθυσμού που οδηγεί σε διαρκή μείωση των ενεργών εργαζομένων.
- Χαμηλή συμμετοχή στην αγορά εργασίας ιδιαίτερα γυναικών και νέων. 74% όταν στην Ευρώπη ξεπερνάει το 80%,
- Ελλείψεις σε δεξιότητες.

Πρέπει να επενδύσουμε μαζικά σε τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, με ισχυρά προγράμματα μαθητείας, πανεπιστήμια που είναι συνδεδεμένα με την παραγωγή, περισσότερους αποφοίτους STEM, αλλά και να προωθήσουμε τη συμπερίληψη στην αγορά εργασίας.

Να οργανώσουμε πιο στοχευμένα προγράμματα επανακατάρτισης για εργαζόμενους που επηρεάζονται από τον τεχνολογικό μετασχηματισμό γιατί κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω και κανείς δεν περισσεύει.

Και να αξιοποιήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη που είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για την αύξηση της παραγωγικότητας. Το ευχάριστο είναι ότι όλο και περισσότερες επιχειρήσεις δείχνουν να το αντιλαμβάνονται όπως έδειξε και το πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για το σχετικό συνέδριο του ΣΕΒ.

Το ενεργειακό κόστος είναι επίσης κομβικό για την παραγωγικότητα. Η προβλεψιμότητα τιμών και η πρόσβαση σε ανταγωνιστική ενέργεια είναι όροι επιβίωσης για την παραγωγική βάση της χώρας.

Η μείωση του κόστους ενέργειας δεν είναι απλώς ένα κλαδικό αίτημα. Είναι πυλώνας της παραγωγικότητάς μας.

Ευελπιστούμε ότι ο διάλογος που έχει ήδη ξεκινήσει μεταξύ πολιτείας και ΣΕΒ, σύντομα θα οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα για τη στήριξη της εγχώριας παραγωγής.

Εξίσου σημαντικός για την παραγωγικότητα είναι και ο ρόλος του δημοσίου τομέα και εδώ το κλειδί είναι η θεσμική απλοποίηση.

Η πολυνομία και η γραφειοκρατία λειτουργούν σαν κρυφές επιβαρύνσεις στην ανταγωνιστικότητα.

Χρειαζόμαστε κωδικοποίηση και σταθεροποίηση κανόνων, ρητές προθεσμίες, ψηφιακές διαδικασίες, αλλά και ταχύτερη απόδοση δικαιοσύνης, με ενίσχυση εξωδικαστικών μηχανισμών και εξειδίκευση δικαστών στα οικονομικά ζητήματα.

Κάθε ημέρα αναίτιας καθυστέρησης μιας επένδυσης είναι κόστος ευκαιρίας που πληρώνει τελικά ο επενδυτής, ο εργαζόμενος και ο καταναλωτής.

Τώρα πρέπει να δουλέψουμε μαζί ώστε να προχωρήσουμε από την ατομική προσπάθεια, στη συλλογική, δηλαδή στην εθνική.

Πρόκειται για μια διαδικασία προοδευτική που προϋποθέτει ειλικρινή διάλογο και συναινέσεις. Δεν θα πετύχουμε αν κινηθούμε με διαιρέσεις και τοξικότητα που δυσκολεύουν την εξεύρεση λύσεων.

Κυρίες και κύριοι.

Κλείνω την ομιλία μου με ένα κάλεσμα για να πετύχουμε τον κοινό στόχο:

Προς την Πολιτεία, το μήνυμα είναι σαφές: ας αναγνωρίσουμε την παραγωγικότητα ως εθνικό στόχο και ας την καταστήσουμε βασικό κριτήριο όλων των πολιτικών.

Μετρήσιμα αποτελέσματα σε αδειοδοτήσεις, δικαιοσύνη, ψηφιακές υπηρεσίες, εκπαίδευση και κατάρτιση.

Επενδυτικά εργαλεία και κίνητρα απλά, οριζόντια και γρήγορα όπως οι υπεραποσβέσεις.

Ένα ενεργειακό πλαίσιο που επιτρέπει προβλεψιμότητα και πρόσβαση σε ανταγωνιστικές τιμές.

Και, σταθερότητα στους κανόνες και ταχύτητα στην εφαρμογή.

Προς τις επιχειρήσεις, η έκκλησή μου είναι διπλή. Πρώτον, να επενδύσουμε και εντατικότερα και πιο στοχευμένα: στην τεχνολογία παραγωγής, στην ψηφιοποίηση, στο σχεδιασμό προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία, στην εξωστρέφεια, στη βιωσιμότητα.

Δεύτερον, να επενδύσουμε στον άνθρωπο: στην εκπαίδευση, στη μετεκπαίδευση, στη δημιουργία εργασιακού περιβάλλοντος που προσελκύει, συγκρατεί και αναδεικνύει το ταλέντο των ανθρώπων.

Η παραγωγικότητα δεν αυξάνεται αυτόματα· αυξάνεται με σχέδιο, μετρήσεις και καθημερινή πειθαρχία. Όσες επιχειρήσεις τρέξουν γρηγορότερα θα κερδίσουν τις αγορές του αύριο.

Ο στόχος δεν είναι να δουλεύουμε περισσότερο, αλλά να δουλεύουμε καλύτερα και πιο αποτελεσματικά: με καλύτερα εργαλεία, καλύτερη οργάνωση, καλύτερες δεξιότητες.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας δεν είναι ούτε τεχνική λεπτομέρεια, ούτε ζήτημα που αφορά μόνο τις επιχειρήσεις, ούτε ένας δούρειος ίππος για την εντατικοποίηση της εργασίας.

Είναι ο δρόμος για καλύτερες δουλειές, υψηλότερους μισθούς, καλύτερες κοινωνικές παροχές.

Είναι ο μόνος τρόπος να χρηματοδοτήσουμε βιώσιμα την υγεία, την παιδεία, τη μέριμνα για τους πιο ευάλωτους. Όσο αυξάνεται η παραγωγικότητα, τόσο βελτιώνεται η δυνατότητα της χώρας να μοιράζει πιο δίκαια τον πλούτο που δημιουργεί και να προστατεύει αποτελεσματικά τον κόσμο της εργασίας και της δημιουργικότητας.

Να επιμείνουμε στην εφαρμογή όχι μόνο στη νομοθέτηση, και σε δημόσιο διάλογο ζωηρό, αλλά ποτέ τοξικό. Γιατί η τοξικότητα εμποδίζει το χτίσιμο συναινέσεων και εν τέλει, ανακόπτει την πρόοδο.

Ο ΣΕΒ θα είναι παρών, με τεκμηριωμένες προτάσεις και διάθεση συνεργασίας, για να μετατρέψουμε τις φιλοδοξίες σε αποτελέσματα.

Τα περιθώρια βελτίωσης για τον καθένα από εμάς είναι υπαρκτά. Όσο πιο πολύ προσπαθήσουμε, τόσο πιο γρήγορα θα επιτύχουμε τη μετάβαση της Ελλάδας, από μια χώρα κανονική σε μια χώρα παραγωγική.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.